

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancați nu se pri-
mesc. — Manuscripte nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următorile

BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukas Nachf.
Nuz. Angenfeld & Emeric Lohr.
nr. Heinrich Schalek. A. Op-
pelt Nachf. Anton Oppelt.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger. Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare.
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei
luni 6 corone. — Un esemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 86.

Brașov, Miercuri 18 Aprilie (1 Mai).

1901.

Bătăi între tinerii din Pesta.

Mare turburare și zarvă a is-
bucnit éráși în împérația Israelului
șovinist-patriotic maghiar. Tumultul
și bătăile, ce s'au petrecut ieri la
universitatea din Budapesta, ne dau
cea mai convingătoare mărturie des-
pre această.

De astă-dată turburarea și bă-
tăile între tinerimea studiosă ma-
ghiară n'au fost cauzate de așa dîsa
afacere a crucii. Nu s'a tratat de as-
tă-dată de respectul, ce-l reclamă as-
cultătorii creștini pentru crucea, ce
împodobesc din vechime insemnele
coronei ungare. Și totuși mișcarea a
adus față 'n față aceleași tabere ale
tinerimei liberale-semite și ale celei
anti-semite.

Ce s'a întemplat, ca conflictul,
ce părea abia delăturat la universi-
tate, să izbucnescă cu nouă și in-
doită putere?

La universitate, între cei mulți
profesori ordinari și estra-ordinari,
patrioți de diferite origine, este și
unul Iuliu Pickler, care ca profesor
public estra-ordinar propune filosofia
dreptului la facultatea iuridică. Se
vede, că prelegerile lui au atras
mulți ascultători în preponderanță
de origine semită.

Intr'una din zilele săptămânei
trecute a apărut în diarul „Hazánk“
un reasumat din prelegerile profes-
orului Pickler, despre care e vorba,
cu scop de-a aduce la cunoștință
publică, ce fel de învățături propagă
de pe catedră acest profesor și as-
cultătorilor creștini, cari sunt nece-
sitați a-i visita prelegerile. În acest
resumat se spune între altele, că
vorbind despre originea claselor so-
ciale Iuliu Pickler a combătut pă-
rerea, că în societate totdeauna au
fost asupritori și asupriți.

„Clasele sociale s'au format în
urma istețimei cu care unii au știut
să speculeze și se folosescă mai
bine situațiunea lor, silind pe cei-
lalți, mai sêraci, a intra în serviciile
celor mai avuți. Decî basa nobi-
limei n'a fost puterea de arme, nu
rêsplătirea meritului personal, ci ge-
șeștul și întrebuintarea modurilor de
a aduna avere, care de care mai
violente și de multe-ori și imorale“.

Altă-dată, se afirmă, Pickler, propa-
gând cosmopolitismul dîse; „Tînta
mea e, ca să stirpesc din inimile
D-Vostre conceptele atât de mici, ca
patriă, națiune“. Vorbind despre re-
ligiune și morală a dîs chiar, că:
„după el religiunea nu este decât
manifestarea stupidității și a mărgi-
nirii omenesci, ér despre morală în
genere nici nu se pôte vorbi, deore-
ce omenii sunt egoiști încarnați și
nu sunt capabili de nici un lucru
moral. În sistemul său utopist, so-
cietatea e organizată pe basa ego-
ismului.“

Aceste destăinuirî din prelege-
rile profesorului Pickler au produs
mare senzațiă și s'au format de-o-
dată două partide în presă ca și în
societate, între tineri și bătrâni, unii
luând în apărare pe Pickler contra

înviniuirilor, alții atacându-l vehement
și cerënd să fiă disciplinat.

Până și în dietă s'a adresat o
interpelare ministrului Wlassics în
atacarea această. Alături cu „Alkot-
many“ între cei ce au luat pozițiă
contra lui Pickler se află și Bartha
cu „Magyarország“, ceea-ce indignéază
cumplit pe cei dela fóia lui Banffy
încât exclamă: „Acest om (Bartha)
a fost deja democrat, aristocrat, li-
beral, conservativ și fiind că toate a
fost, numai una n'a putut să fiă: om
de adevărate convingeri“.

Pickler a fost din toate părțile
interpelat. L'au somat și universita-
rii din „tabéra creștină“. Întăiu el
s'a purtat cu nasul pe sus dîcënd,
că n'află de lipsă de a-se lămuri
înaintea publicului, căci are un for
superior pe ministru și senatul uni-
versității, și decă va cere acesta, el
se va retrage.

Acuma însă, după-ce s'a ridicat
tinerimea contra lui și între cele
două partide s'au petrecut chiar
bătăi formale în strigăte de: „Afară
cu Jidovii!“; Pickler s'a mai îm-
blândit și a făcut declarațiuni, că
nici-odată nu a pronunțat cuvintele,
ce i-se atribue, cu privire la na-
țiune, patriă și religiune.

Aci stă lucrul deocamdată, ér
demonstrațiunile și bătăile vor urma.

Autonomia catolică. Bate la ochi,
că în contra promisiunilor și speranțelor unora
din mumbrii congresului pentru autonomia
catolică, comisiunea de 27 a acestui con-
gres nu s'a intrunit nici acum. Causa ace-
stei amănări se dîce a fi, că între guvern
și bărbății conducători ai congresului s'au
inceput éráși tratări. Numai după-ce trată-
rile acestea vor fi încheiate, comisiunea va
puté să se intrunescă. Se afirmă, că minis-
trul Wlassics a dat să înțelegă, că nu pôte
accepta, pentru înaintarea spre aprobare
mai înaltă, elaboratul comisiunei de 27 și
că acestui elaborat trebuie să i-se facă mai
multe modificări. Ministrul excepționează mai
ales pasagele, cari tratéză despre organisa-
rea regnicolară a autonomiei și în cari se
vorbesce despre administrarea fondurilor și
fundațiunilor, apoi despre umplerea bene-
ficiilor mai mari. Ministrul cere să i-se re-
cunoscă în mod clar guvernului drepturile
ce-i compet. Modificările amintite numai
prin congres se pot face, ér convocarea
congresului n'are de-ocamdată prospecte.

Incompatibilitatea. Subcomisiu-
nea însărcinată cu elaborarea proiectului
pentru revisuirea legii de incompatibilitate,
și-a încheiat Sâmbătă lucrările. Măne se
va întruni și comisiunea cea mare, ca să
debată definitiv planul de reformă. În-
ainte de-a intra însă în dezbateri, comisiu-
nea va decide asupra mult trăgânatei ces-
tini, decă incompatibilitatea să se estindă
ori nu și asupra camerei magnaților. Se
crede, că comisiunea va decide contra.

Inarmarea glótelor. În ședința de
Sâmbătă a dietei ungare ministru-preșe-
dinte Szeil a prezentat, în numele minis-
trului de honveți, 2 proiecte de lege. Unul
din proiecte se referă la inarmarea glótelor.
El cere 55,000 pusei cu repetițiă, 14,496
carabine cu repetițiă și 7,000,000 cartușe

pe séma glótelor. Pentru procurarea arme-
lor și munițiunilor proiectul cere un credit
de 5,939,000 corone. Al doilea proiect vor-
besce de un credit suplémentar de 491,584
corone.

Impératul Wilhelm și studenții.
Dela serbările din Bonn, cu ocazia inma-
tricularii prințului de coronă Frideric Wil-
helm de student universitar, se mai anunță
următoarele: Impératul Wilhelm s'a acom-
dat cu desevîrșire situațiunei. La banche-
tul studenților a apărut în costum civil,
cu roc salon negru, la piept cu cordonul
negru-alb-negru al burserilor, pe cap cu
chipiu alb studențesc. El a presidat ban-
chetul, el a condus și a executat însu-și
tote tempo-urile studențesci în decursul
petrecerei. A ciocnit paharul din studenții, a
cântat cu ei și când unul din studenți l'a
salutat printr'un mic discurs, impératul a
rêspuns c'o vorbire primită cu urale en-
tusiaste de tinerime. La vorbirea mareaș-
lului Loe, rectorul de odinióră al universi-
tății din Bonn, impératul rêspunse printr'o
vorbire aștătoare luând exemple din istoria
germană. El făcu declarațiă, că „decă
cine-va ar cuteza să atingă téra, va apela
la studenți, și așteptă dela ei să se nu-l lase în
baltă“. Studenții rêmaseră grozav de entu-
siasmați.

Rusia și Franția.

„Berliner Tageblatt“ publică ur-
mătórea telegramă primită dela co-
respondentul său din Petersburg:

Dupla alianță e mai strînsă acum ca
orî când. Visita ministrului afacerilor strêine
al Franciei s'a făcut la dorința expresă a
Țarului, care-i făcuse cunoștința la Paris,
prin intermediul marchisului de Montebello,
însărcinat de asemenea a exprima guver-
nului frances regretele împératului, că n'a
putut visita Parisul în tótna trecută.

Delcassé a dat la Petersburg asigu-
rarea, că ministrul Waldeck-Rousseau, cu
care guvernul rus nu e tot-déuna de acord,
e ferm atașat dupei alianțe.

Situațiã în China, pe care contele
Lamsdorf o consideră ca fôrte seriósă, a
fost principalul obiect al conversațiunilor
sale cu Delcassé. După părerea Rusiei,
Franția nu și-a afirmat destul de energic
solidaritatea sa cu Rusia. Diplomații ruși
sunt mai convinși acum ca orî când, că
Germania a intrigat în China, probabil cu
gândul ascuns de a imobilisa Rusia în ex-
tremul Orient și a-i distrage atențiunea din
Orient.

Căutarea celor mai bune mijlóce de
a pune capét aventurii chineze e princi-
palul scop al convorbirilor lui Delcassé cu
contele Lamsdorf. Rusia socóte, că ces-
tiunea macedoneană e fôrte neliniștitoare și
prepară o basă solidă pentru o acțiune co-
mună a Franciei și Rusiei în Balcani.

Ministrul Witte a profitat de aseme-
nea de ocaziune spre a reintări relațiunile
economice și industriale în vederea unui
eventual rêsboiú vama între Germania și
Rusia.

Nouí comitet macedonean.

Am arătat ieri, cari sunt vederile pre-
ședintelui nouului comitet macedonean, profe-
sorul Mihailowski, cu privire la activitatea
comitetului.

Pentru ađi adaugem, că în acest co-
mitet au intrat afară de Mihailowski ur-
mătórii: Dimitrov, avocat din Varna (vice-
președinte), Kepov (secretar), Petroff, (cas-
sar) și Bocev profesor. Acest Bocev dă în
„Vecerna Posta“ următoarele lămuriri asu-
pra situațiunei financiare a comitetului:

— Comitetul dispune în prezent de o
avere în bani de 2 milioane franci. Acest
capital este plassat la banca din Odessa.
Suma această am adunat'o în mai multe țeri
din contribuiri benevole(?) Din interesele ei,
din cotisațiile membrilor și din alte contri-
buiri mai mici, susținem agitațiunea în Ma-
cedonia, cumpărăm arme și muniții, ca pen-
tru cazul unui rêsboiú séu revoluțiunii, să
fim gata. Comitetul are de prezent 500,000
membri; fiă-care membru plătesce lunar o
cotisațiă de 50 centime și pot dîce, că și
cel mai sêrac Bulgar fîmândescce mai bu-
curos, decăt să rêmână în restanță cu co-
tisațiã de membru. În Macedonia încă sun-
tem escelent organizați. În ori-ce cas noi
putem apela la 30,000 compatrioți tineri
de ai noștri, cari cu dispreț de mórte s'ar
lupta pentru liberarea Macedoniei de sub
jugul otoman. Toți sunt bine înarmați și
provédúți cu munițiunii.

Sinodul archidieceșan din Sibiu.

Sibiu, 28 Aprilie n.

În ședința VIII s'a continuat refe-
rada comisiunei organizátore asupra imbun-
nătățirii salariilor. I-s'a votat vicarului, in-
diferent decă va fi ori nu înaintat la trépta
de archiereu, un adaus la salar de 1200
corone.

Ca referent școlar fú ales d-l Dr. D. P.
Barciamî.

Urmără referadele comisiunilor: școlară
și bisericescă. Cea dintăiu asupra conferin-
țelor învățătoreșci și a catechisării elevilor
dela școlele strêine; cea de a doua asupra
înființării unui fond preoțesc, propunënd
înființarea fondului cu 4% în timp de
10 ani.

Tot în ședința această a venit înainte
causa rentei gimnasiului din Brașov, referând
raportorul comisiunei organizátore I. Preda.
Fiind-că nu s'a satisfăcut pe deplin, prin
actele esoperate, concludul sinodal din an.
1900, sinodul decide — la propunerea de-
put. P. Cosma — de a-se cere convențiã
dintre cele două state, căci numai după
cunoșcerea conținutului acele:a pôte s'o
discute în merit.

Ședința IX și ultima s'a ținut Du-
minecă la 10 óre, după serviciul divin.
Comisiunea financiară referéză asupra ra-
pórtelor consistoriale despre fundaț. Șa-
guna, conferirea stipendiilor din fundaț.
„Andronic“, tipografia și librăria archidie-
cesană, rațiociniile fondurilor etc. În fine
comisiunea petiționară referéză asupra pe-
tițiunilor intrate la sinod și se dau consis-
torului spre resolvire.

Se statoresc apoi diurnele deputaților
în sumă de 2826 cor., 980 cor. bani de
cuartir și 633 cor. spese de călătoriă — la
olaltă 4439 cor.

Cu aceste lucrările sinodului s'au
sfirșit. I. P. S. Sa mulțumescce deputaților
pentru zelul și interesul cu care au parti-
cipat la resolvarea agendelor sinodale și
declară sinodul de închis. — În numele si-
nodului a rêspons dep. P. Pipoș, jude de
tablă în pensiune, dorind I. P. S. Sale
mulți ani, spre a-se bucura și de resulta-
tele acestei lucrări sinodale.

Sinodul din Arad.

— Raport special. —

Arad, 26 Aprilie 1901.

Sedința a 9-a se începe la 9 ore a. m.

Russu Șiriani, care anul trecut făcuse interpelare despre incompatibilitatea P. Cuviosiei Sale archimandritului Augustin Hamsca, care e și director seminarial și egumen al mănăstirii Hodoș-Bodrog, acum interpelă din nou, ce pași a întreprins P. S. Sa Episcopul? Acesta răspunde, că d-l archimandrit a declarat prin scrisoare adresată P. S. Sale, că e gata să-și depună postul de director la seminar și să-și reguleze dreptul la pensă. Scrisoarea P. C. Sale e aici. (Voc: Să se cetască!)

Ciorogariu: Să nu se cetască.

Episcopul: De-altmăntreni totă afacerea se ține de Consistor.

Răspunsul Episcopului se ia la cunoscință.

Dr. N. Oncu, ca raportor al comisiei, pune pe tapet Regulamentul afacerilor episcopice din întreaga eparchie, discutat în Consistorul plenar din Arad, tipărit și în broșură separată și împărțit deputaților sinodali. Il recomandă spre primire, ca astfel cu 1 Ianuarie 1902 să se și întreprindă în vigoare.

Dep. Zigre reflectează cam următoarele: Recunosc, că administrarea averilor bisericesci reclamă o neapărată cură. Regulamentul acesta însă taie adânc în viața noastră constituțională bisericescă. Conține reforme radicale, care pot să fie bune, pot să fie rele.

Congresul ultim a adus un regulamentul pentru afacerile episcopice, abia sunt doi ani. S'a publicat, și cei chemați să se conformeze lui de abia l'au studiat, și acum se aduce la Arad un alt regulament. Or-ace corp legislativ din lume, care aduce o lege, este cu deosebită considerație la organele, care au să o pună în aplicare. Organele parohiale, nici bare-mi sinodele protopopice n'au fost întrebate să și spună și ele părerea. De aceea el va produce resens în popor, căci creditele datoriilor dela epitropiile parohiale abdicându-se dintr'odată și banii elocându-se la vre-o casă de păstrare, se vor nimici o mulțime de familii ortodoxe. În regulamentul sunt contraste cu dispozițiile „Stat. organic”. De pildă: averile se vor scrie pe numele parohiei. Parochia, mai ales acum când sectarismul abundă, poate să piară, biserica însă e veșnică și nicăcând nu piere. De ce să nu se scrie averea pe biserică? Eu nu recunosc parochia ca corporațiune morală (Oncu: Pe parohia se bazează biserica). Da, însă numai în afaceri administrative. Aducând și alte dovezi plausibile, face contra-propunerea ca regulamentul proiectat să se remită ambelor consistore (cel din Oradea nici întreg n'a fost), acestea să-l studieze, să-l îndrepteze.

M. Veliciu încă e contra primirii și exprimă vederile minorității din Consist. plenar. Propune, ca să se dea unei comisii sinodale și să-l studieze și Consistoriile.

Episcopul nu află cu cale ca Regulamentul să meargă dela comisia sinod. la Consistor, ci întors, căci comisia sinodala e superioară.

Dr. Oncu își exprimă părerea de rău, că și P. S. Sa și sinodul trăgăneză introducerea „Regulamentului”.

Dr. Opresan de-asemeni e contra primirii.

Ciorogariu cere, ca cei anunțați la cuvânt să abstea.

Dr. Halic: D-ta poți să abstea dela cuvânt, eu nu. Rogă sinodul să nu-l primescă. D-sa nici nu a primit „Regulamentul” și nu a avut ocaziune să-l studieze.

Archim. Hamsca, ca alesul unui cerc protopesc, nu primesce „regulamentul” fiindcă pentru toate neregularitățile se fac responsabili preoții. Ei nu pot să suferă pe urma indolenței, de pildă, a unui mirean, care e președinte al comitetului parochial. Făcând o espunere a motivelor, care au îndemnat pe alcătuitoarii „Statutului organic”, care dă o largă autonomie parohiilor, d-sa vede în noul „regulament” nerespectarea autonomiei. „Eu nu sunt nici acuzatorul, nici avocatul parohiilor, der în vremile grele de aji, ei își fac datoriile. Pentru cei puțin neglijenți să nu se știrbescă „Statutul organic”. Să nu învinuim pe unii și pe alții, căci de 32 de ani în cele ale finanțelor s'a câștigat destul și intenția „Stat. org.” a fost să creștem poporul, ceea-ce s'a cam întrelăsat până acuma. Dacă e să-i dăm poporului o lege, să-i dăm o lege bună”.

Propunătorul Dr. Oncu, contra propunătorul Zigre și M. Veliciu convin, ca să se amâne introducerea „regulamentului”, acesta să se dea unei comisii și Consistoriilor.

Fiind vorba, ca „Regulamentul”, decât se află de bun, încă cu 1 Ian. 1902 să se pună în practică, d-l Zigre, care nu con-

simte, își susține contra-propunerea, care cade, primind numai 14 voturi, pe când propunerea d-lui Veliciu îmbinată cu a comisiei, capătă 23 voturi.

Arad, 26 Aprilie.

Sedința de închidere de Vineri d. a. se începe la orele 3. Comisia episcopicească, prin raportor Dr. I. Suciu, face propunerea, ca să se satisfacă concludului sinod. din 1892, ér comunele cari, în procesul de despărțire de către Sârbi, au câștigat biserică, pământuri etc. să se îndatoreze să replătescă sumele, ce li-s'au anticipat din fondul delegațional, ca să porțe procesul. Acum în urmă Românii din Becicherecul-mic și din Parța au câștigat procesul la două foruri și mai restază, ca și al treilea, la care s'a apelat din parte sârbescă, încă să dea Românii dreptate. Procesul bisericeii din Timișoara-Fabric chiar acum se pertractază în Pesta.

La ordinea zilei urmăză rugarea profesorilor dela institutul teologic-pedagogic din Arad. Ei cer să li-se ameliorize sörtea deplorabilă, în care se găsec astăzi, pentru că profesorii din Arad sunt plătiți mai rău ca orii și unde la instituturile culturale românești.

Președintele-episcop spune, că unui călugăr și la profesorii necesități nu le este iertat să facă pomenire de familii grele. Unul întreprinde, vrând să esplice. Acesta îl face nervos pe P. S. Sa, care dăce, că cere dela un profesor, ca să soie sub ce și pune numele.

Dr. Ioan Suciu, ca raportor al comisiei, face foarte caracteristica împărțire, că încă la an. 1894 s'a ales o comisie, care să se ocupe cu îmbunătățirea salarelor profesorilor. Comisia nu s'a întrunit nici până în ziua de azi și sinodele; ce s'au ținut de atunci încôce, nici un raport n'au primit. „Cestiunea îmbunătățirii salarelor e de așa, că nimeni n'ar avé nimic de dăș în contra ei. Sinodele au tot promis, așa că eea devenit o cestiune de onore pentru sinod. Lipsesc însă nervus rerum. E într'adevăr grav lucru, ca aceia, cari lucră între situațiunile grele, să fie așa de slab retribuți”. Lipsind banii, d-sa, ca raportor al comisiei, propune ca să se alegă o comisie nouă. Acesta în restimp de trei luni să afle resursele de lipsă, ca să se urce salarele.

În favorul profesorilor pledază cu multă caldură deputatul Dr. Aurel Halic. Dăce, că cu promisiuni nimeni nu se satură. Pentru-a să nu se mai amâne cestiunea asta, propune, ca salariul fundamental să se urce la 2000 cor., ér banii de cvartir să fie de 400 cor. Despre aceea, că această mică sumă se pôte da, d-sa e convins. (Mangra (nervos): Nu ești convins! Cunosc starea fondurilor?)

Gheorghe Ardelean: Nici căd n'avem mai mare lipsă de Seminar ca și astăzi. Avem lipsă de puteri didactice mai bune, de omenii luminați, cari să ne crească generația viitoare. Și cândășa mare lipsă avem de ei, nu e bine, ca din pricina salarelor de tot prea mici, să-i lăsăm să ne părăsescă și să se duca la alte institute, unde pe lângă că nu sunt prigonii de toți nechemati și de toți strimți la inimă, der li-se și retribuiesc munca mai bine. Salariul de 900 al unui profesor definitiv dela seminarul nostru din acest oraș mare și scump, e chiar batjocură pe cei ce și-au câștigat o calificățiune superioară universitară. Plata învățatorului dela noi din Timișoara e mai bună ca a unui profesor, căci i-se urcă peste 1000 fl. și nu e corect, ca un elev absolvent se aibă mai mult ca profesorul, care l'a educat. Mi aduc aminte, că înainte cu 2 ani „Tribuna Poporului” nu mai înceta cu „Pata”.

Russu-Șiriani: Ce are de a face „Tribuna Poporului”?

Gheorghe Ardelean: Are, dău, căci interminabila „Pata” o încondeia chiar d-l R. Ciorogariu, care azi nu se mai interesază de îmbunătățirea salarelor profesorilor. Situațiunile nu s'au schimbat și profesorii necesități fug la mănăstire, ér cei cu familii numai ei sciu cum se ajung din cele 900 fl. Mă slătar la propunerea d-lui Halic și rog sinodul să o primescă și încă cu începere dela 1 Sept. 1901 să se socotescă urcarea asta atât de mică.

V. Mangra, cu teacă, cu pungă se declară aderent al părerii, ca să se urce salarele, der mai întâit să se afle banii. La Consistor s'au angajat și se angajază puteri nouă, care să adune banii, pentru-ca să plătim profesorii.

Președintele I. Goldiș face cam următoarea curioasă profesiune de părerii: Eu sciu apreația poziția unui profesor. Dacă nu jumătate, apoi cel puțin 1/4 parte din D vöstre mi-ați fost elevii. Der nici la stat nu se plătesc profesorii mai bine. Un profesor la început primescă 800 fl. Când am fost eu profesor încă n'avem mai mult de 450 fl. la an. Aici un profesor începător are 500 fl.

și provisiunea întrégă. Dacă ar fi banii, li-s'ar da și mai mult. Der ce să facem când de pildă un protopop a administrat din tas numai 100 fl. și el primescă dela noi 500 fl. Eu nu caut atăta după cifre, der un comptabilitatea minții sănătoșe. România, un stat civil, nu numai că a scărbit salarele funcționarilor, der la mulți li-a dat și drumul. Salariul la ai noștri nu e mare, der se pôte ajunge cu el, decât trăesce omul regulat. Când eram om tiner nu prea cunoșeam cafenelele și birturile, cum le cunoșc unii funcționari și d-ni profesori, cari de câte trei ori se duc pe și la cafenea și la birt. Eu sunt în comitetul fundațiunii Gojdu și ne-am bătut destul capul să împiedecăm tineretul de a-și petrece vremea prin cafenele. Asta se ține de cvalificația universitară! Eu nu stau bun, că ne va incurge din tôte locurile aceea, ce am prelininat și stăm așa, că nu o să vedem înființate, ca în legea d-lui Ardelean, cele trei episcopii, der nici una n'o putem susține. Chiar și în interesul meu este, ca să nu mă întrepun așa de tare pentru această cestiune; decât în 32 de ani nu ați făcut urcarea, acum imi veniți pe cap? Deocamdată să ne îngrijim de venite, de partea reală, apoi și pentru cealaltă va veni vremea.”)

Aurel Halic observă d-lui Mangra, că despre situația bănescă a dieceșei și-a câștigat ușor cunoscințele din vorbirea d-lui Dr. N. Oncu, care mai bine pricepe starea fondurilor și s'a ocupat mult cu ele. D-sa nu atăta pentru cei tineri s'a întrepus, ci pentru cei mai bătrâni profesori. Rogă să i-se primescă propunerea, ca astfel să nu se mai întempe nedreptatea, că un profesor nici după 15 ani de serviciu nu pôte ajunge la un salariu de 1200 fl.

La votare propunerea comisiei se primescă, a d-lui Dr. Halic cade.*)

Rap. Dr. Suciu dă cetire raportului senatelor episcopice dela ambele consistore. Budgetul Consist. din Oradea se încheie cu un deficit de 2500 cor., care, decât se vor face economisări, se va acoperi. Venitele luate în proiectul de budget al Aradului sunt socotite cu 99.139 cor., 60 bani, ér la cel din Oradea cu 25.550 cor. Proiectele de budget se primesc, cu observarea d-lui Zigre, că la venite să se ia cu 2400 cor. mai mult, pe care guvernul le-a detras când a suspendat pe Mangra, care ales fiind de un an deja, consistorul ar fi trebuit să le ceră dela guvern și până acum

Sen. școl. din Arad i-se acordă încă 400 cor. ca cheltuieli de emisii și se autorizează, ca să și angajeze încă o „putere” ca ajutor referent. Candidatul — neam și el — e d-l S. Secula, scriitor la „Tribuna Poporului” și fost funcționar în Bucuresci.

Comisia prin rap. Suciu dând răspuns la interpelarea Dr-ului Halic, privitor la neorânduelile esarândării moșiei dieceșave din Cheches, în sinod se uascce un tumult colossal, mai ales între Russu și Dr. Halic se începe un dialog vrednic de încheerea sinodului.

Dr. Suciu spune, că e neinteresat în esarandarea făcută, ér Dr. Oncu declară, că e contra esarandării moșii dieceșave din Cheches, în sinod se uascce un tumult colossal, mai ales între Russu și Dr. Halic se începe un dialog vrednic de încheerea sinodului.

P. S. Sa episcopul, după-ce diurnele și viaticul s'au statorit în suma de 2938 cor. 34 b., se ridică și printr'o scurtă vorbire își ia adio dela deputați, neuitând să amintescă și de nepăsarea Bihorenilor, dintre cari au venit la sinod 3, și trei mireni. Pe viitor are nădejdie, că se va îndrepta răul.

D-l G. Serb, prot. și notar al biroului improvisază un mic răspuns și o mare mulțumită pentru conducerea înțeleptă a sinodului.

Raportorul.

*) Acest mod de rezonare presidențială a destăinuit pe deplin secretul predării afacerii cu salarisarea — unei comisii. De altfel, cui nu-i este cunoscut, că P. S. Sa episcopul *illo tempore* sub cuvânt că nu e mulțumit cu salariul sârbesc dela gimnasiu, a trecut la școale de stat și de unde azi are 1000 fl. pensiuine la an?

— Raport.

*) Ast-fel vrednicii profesori T. Ceotea, I. Petroviciu, Dr. Pipos și Dr. Proca, cari fac ilustrațiunea învățământului nostru confesional, vor fi siliți să se duca la alte școle, căci evaluează pe pe deplin fiind, nu vor mai pute suferi să capete aceeași plată cu nisce necvalificați ca Petranu, căruia, ca să nu facă larmă, i-se dau alte sinecure, ca d. p. directoratul școalei de fetițe, catechisarea la gimn. de stat etc. — Ciorogariu când propunerea d-lui Halic, pentru care înainte vreme s'ar fi întrepus cu tötă puterea, azi e satisfăcut și din vörful grămeșii banilor cei-i capătă după cele trei funcții „de odihnă”, își pôte ride în punni de sörtea foștilor lui colegi. *Tempora mutantur!*

Raportorul.

Sinodul din Caransebeș.

Caransebeș, 26 Aprilie.

Desbaterile sinodului nostru din est au au fost scurte. În 23 Aprilie s'a ținut sedința ultimă.

Martți după o conferență intimă, preșidată de P. S. Sa episcopul, s'a deschis sedința de încheiere, raportând comisiunea financiară asupra actelor neresolvite. Între acestea a fost proiectul despre înființarea unui internat pentru elevii din cursul pedagogic, proiectul pentru restaurarea veședinței episcopice, modificarea statutului fondului preoțesc ș. a. În fine comisiunea bisericescă a referat cauzele intrate ulterior.

Cu acestea terminându-se lucrările sinodului, P. S. Sa episcopul mulțumi prin cuvinte părintesce pentru interesul cel viu, ce l'au arătat membrii sinodali și a dat espresiuine bucuriei, ca simte, că tôte cauzele venite înaintea sinodului au fost rezolvate în armonie și bună înțelegere.

La vorbirea P. S. Sale a răspuns veterarul protopresbiter Mihail Popoviciu din Orșova, urând episcopului, în numele sinodului, ani mulți spre binele bisericeii.

SCIRILE ZILEI.

— 17 (30) Aprilie.

Ziua de mâne, 1 Mai st. n., fiind serbată de lucrători ca și de repaus, pe care o ține și personalul tehnic din tipografia noastră, numărul următor al folei noastre nu va pute să apară, decât Joi sera.

George Mărzescu † Distinsul profesor de universitate și politician, George Mărzescu, una din figurile mari ale capitalei Moldovei, a încetat din viață Joia trecută în Iași. Născut la 1834 Mărzescu și-a făcut studiile liceale în Iași, de unde a fost trimis ca bursier al statului la facultatea de drept la universitatea din Paris. La 1860, după-ce și-a terminat studiile, a fost numit profesor de drept civil la facultatea din Iași. La 1866 a fost ales deputat. Mai târziu a fost și prefect în Iași și ministru în două rânduri. La 1896 Mărzescu a trecut dela Iași ca profesor de drept la universitatea din Bucuresci. În mormântarea s'a făcut Sămbătă la Iași pe cheltuiala statului. La înmormântare a fost reprezentat și corpul profesoral al universității din Bucuresci de către d-nii Gr. Tocilescu și Valerian Urseanu. Studenții facultății de drept din Bucuresci au trimis o delegațiune cu o coroană. Prohodul s'a făcut în catedrala din Iași asistând și I. P. S. Sa Metropolitanul Moldovei cu întreg clerul. Metropolitanul a cetit la căpătâiul coșciugului „moliftele” de deslegarea păcatelor. Profesorul A. D. Xenopol a ținut din amvon o cuvântare frumoasă, în care a dăș între altele:

„Jurisconsult eminent, el nu s'a mulțumit numai cu aplicarea legilor séu cu apărarea lor, ci totdeuna, a căutat să le critice în părțile lor slabe, la lumina principilor veșnice, ale dreptului ideal.

Prin un profesorat, care a durat mai multe decenii și prin scrieri de-o netăgăduită valoare, a contribuit puternic, la introducerea ideii dreptului în sinul societății române și a fost unul din elementele cele mai de seamă, care a lucrat la transformarea organismului nostru social și politic, din unul învechit în relele apucături ale privilegiilor și nedreptății, în acel modern, care tinde tot mai mult la recunoșterea ideii dreptății ca fundament al relațiilor dintre omeni.

Ca avocat Mărzescu a apărut cele mai mari cauze, susținându-le totdeuna, pe o vastă sciință juridică și cu un talent oratoric însemnat, deosebit prin o espunere viuă plină de spirit, interesantă și scilpitoare

Mărzescu a fost unul dintre cei mai puternici polemici în scrieri și în această însușire a ținut până în timpuri grele, îndată după întorcerea sa din străinătate, apărând în deosebite diare, la care a colaborat ideile umanitare și liberale, a căror apostol a fost în tötă viața lui...

Din tötă țera și mai ales din Moldova au sosit telegrame de condolențe și cununii, cari au împodobit sicriul decedatului.

Parastas. Înalt Prea sfinția Sa D-l arhiepiscop și metropolit Ioan Meșianu, Sămbătă la orele 9 a. m., asistat de depu-

tații sinodali: protopresbiterii Ioan Papiu, Zacharie Boiu, Ioan Droc și Galacteon Șagău, și de diaconii Demetriu Câmpeanu și Dr. Elie Cristea, a celebrat parastas festiv la mormântul fericitului în Domnul arhiepiscop și metropolit *Miron Romanul*, cu care ocaziune a sfințit și piatra monumentală ridicată la mormântul decedatului metropolit. La acest act de pietate — serie „T. R.” — au luat parte în corpore întreg sinodul arhiepiscopesc, rudeniile mai de aproape ale fericitului metropolit Miron și un distins public al societății române din Sibiu. Răspunsurile funebre le-a executat corul seminarial sub conducerea profesorului Demetriu Cuișan.

Manevre la Sighișoara. Diarul săseso din Sighișoara „Sch. Ztg.” scrie următoarele: Dilele acestea a petrecut aici locotenentul dela husari Henneberg, și anume cu scop de-a căuta un quartir pentru generalul baron Beck, care va sosi aici pe la mijlocul lunii lui Iunie însoțit de alți 4 generali și ca la vreo 50 ofițeri pentru a cerceta terenul între Sighișoara — Odorheiul-săceso și Cohalm, deore ce se știe, că în toamna anului 1902 se vor ține pe acolo manevrele mari împărătești. Baronul Beck cu suita sa va petrece trei zile în Sighișoara și de acolo, pe o zi, va merge la Cohalm.

Falsificatori de bani. Din Câmpia, ni-se scrie următoarele: „Un ovreu din Șarmășel, Kohn Mihály, s'a dus la Beclean cu o mulțime de bani falși, ca să-i schimbe. Acolo însă dând peste el gendarmaria, l'a prins și l'a transportat până acasă la el în Șarmășel. Ne-vrând alta a descoperi, evreul spuse, că banii sunt din Șarmășel. Gendarmii l'au adus aici, d'era nu l'au înfățișat îndată cu companiștii săi Sándor Domokos, lăcătuș, mașinist, orologierii, fabricant de pusei etc. etc.; Varju Lajos măsar și colonistul Szigeti János. La Sándor și Varju s'au aflat multe recușite și litere de oțel, bani falși de 10 bani, 20 bani, ăra la Szigeti s'a aflat 4 forme de versat bani, material și un săculeț plin de taleri îngropați în casă. Gendarmaria a silit pe Szigeti să fabricheze bani înaintea ei, el a și topit materialul și l'a turnat în formă, de unde au eșit taleri în totă forma, afară de literile de pe margini „Viribus Unitis”. Acești fabricanți de 4 zile sunt strins deținuți, cercetarea e în curs și p'ote vor mai fi descoperiți și alții. Szigeti János a spus și aceea, că el a învățat măiestria asta în Turda, descoperind și numele cător-va fabricanți de bani din Turda. Bani răi pe la noi sunt mulți, de aceea ar fi bine să se ferescă toți oamenii de ei, bine să-i caute, ca să nu fiă păgubiți. Ce va mai urma, vom vedea. — *Curiosul*.”

Scire personală. Afăm, că d-l Ioan Sântu, inspector vamal, s'a retras pe ziua de 1 Aprilie v. la pensie și că zilele aceste a plecat din Craiova, stabilindu-se cu domiciliul în orașul Constanța (România).

Monumentul G. Candrea. Ni-se comunică: Având să se mai facă unele lucrări de detaliu la monumentul comemorativ, ce se va ridica la mormântul regretatului naționalist și profesor: *George Candrea* în Gratz, — desvîierea acestui monument va avea loc nu la 23 Aprilie st. v., precum se proiectase, ci cu 10 zile mai târziu, la 3/16 Maii.

Sentință în afacerea crucei. Senatul universitar din Budapesta a adus sentință asupra studenților implicați în demonstrațiunile inscenate cu ocaziunea punerii crucii în salele de prelegere. Sentința a fost publicată Vineri, și a constat din o *dojană* dată din partea rectorului. Au fost prezenți 70 studenți pentru a-și primi *dojana*, ăr alți 30, stând sub alte autorități școlare, o vor primi dela acestea. Rectorul împărțind *dojana*, a spus studenților, că nu sunt pedepsiți pentru sentimentele și intențiunile lor interne, nu pentru cultul crucii, ci pentru forma cum au procedat în făptuirea lor. A provocat apoi tinerimea să se ferescă de acte, ce cad în contul disciplinei, d'era de sfânta cruce să nu se în-

trîneze. Tinerimea a primit cu ovațiuni vorbirea rectorului.

Zăpadă în Aprilie. Din *Iva-mare* ni-se scrie: Din 18 a lunii curente a început a ninge așa încât toți munții Rodnei și delurile din apropierea satelor sunt acoperiți cu zăpadă, ca în postul Crăciunului; oamenii nu pot ara și mereu e frig. Ați diminueța și satul și hotarul era acoperit de zăpadă ca iarna. Span oamenii, că de acum 24 ani n'au mai pomenit așa ceva.

Mare revistă de trupe franceze. „Figaro” din Paris spune, că la marea revistă a trupelor cu care se vor încheia ăst-au manevrele din Franca și care se va ține la Reims, vor lua parte 150,000 soldați.

Procesul Hülsner. Inalta curte de cassatie din Viena terminând requisitorul său, în privința cererii jidovului Leopold Hülsner, fost îngrijitor de cimiter, care solicita cassarea sentinței de morțe pronunțată de tribunalele Guttenberg și Pisek a hotărât: „Respingerea cererii de cassare și confirmarea sentințelor sus numitelor tribunale”. La 17 Iunie se împlinesc trei ani, de când în apropierea unui parc de lângă Polna, a fost omorâtă tînăra fată Maria Clima, și la 29 Martie s'a împlinit 2 ani, de când nefericita croitoră Agnes Hrusa, a fost omorâtă în pădurea Brezina lângă Polna de către o bandă de tâlhari jidovi. Acusat că a comis acest omor a fost Hülsner. De două-ori a fost condamnat Hülsner, în unanimitate, de ambele curți ale juraților și în fine îl vedem condamnat și de Curtea de cassatie. Publicarea sentinței a produs o impresie grozavă asupra auditorului jidovesco.

Spionajul în Franca. Din *Paris* se vestese, că poliția a dat pe urma unei afaceri noue de spionaj și în *Commentry*, unde se află o mare fabrică de turnătorii, a arestat 5 muncitori bănuși a fi descoperit Germaniei, respective fabricii Krupp secretul turnării și fabricării tunurilor franceze. La doi din cei arestați s'au făcut perchișii domiciliare și s'au aflat la ei scrisori importante.

Cadavru petrificat. Dilele trecute a sosit în Budapesta profesorul Iosif *Strojan*, care și-a jertfit o parte bună a vieții, ca să afle modul petrificării corpului omenesco. Puțin înaintea lui au cunoscut secretul acesta, d'era ei au dus în mormânt secretul. *Strojan* este ați unicul om, care se ocupă cu petrificarea corpurilor omenesce sau unor părți din ele. *Strojan* a petrificat între altele cadavrul unui scriitor stând la masă și ținând condeiul în mână. Cadavrul petrificat face impresiunea unui om viu. *Strojan* va arăta și în Budapesta arta sa, între altele cadavrul unui copil petrificat, pe care l'a scutit de pustiire pentru veacuri.

Furt într-o bibliotecă. Din Madrid se scrie, că zilele trecute s'a descoperit în biblioteca regescă de acolo un furt. Au dispărut cam 60 de piese de aur, cu deosebire de pe timpul Goților și două medaliōne frumose dela Ferdinand VII. Cam dela vreo 20 de tomuri s'au rupt părții și emblemele aurite. Făptuitorii încă n'au putut fi aflați.

Dela poliția din loc primim soirea, că carantina rimătorilor pentru orașul Brașov, s'a ridicat.

Musică pe alea de jos. Mâne, în 1 Maii st. n., va cânta musica orășenească pe alea de jos. Programul este următorul: 1) Marșul „Balduin”, de Ölschlegel. 2) „In farmecul primăverii” uvertură de I. Schneider. 3) „O du mein Gier”, cântec de vals de Udall. 4) „Corul Țiganilor” din opera „Trovatore” de Verdi. 5) „Domino noir”, arie pentru corn (Fr. Krofta) de Rubens. 6) Potpuriu din opereta „Der Obersteiger” de Zeller. 7) „Alle Mann am Bord”, marș de Werner.

Deosebit favor pentru cumpărătorii de losuri de clasă, a căror losuri nu s'au sortat, oferă societatea pe acții a zarafilor naționale în Budapesta. Prospecte se trimit gratis și franco la cerere.

Serbări militare în Cernăuți.

Sâmbătă s'au încheiat serbările jubilare ale regim. de inf. nr. 41 din Cernăuți, care a durat trei zile, de Joi până Sâmbătă. ăta câte-va date despre decursul acestor serbări după „Deșteptarea” din Cernăuți:

Joi în 25 n. c. s'au început serbările jubilar, celebrându-se liturgii solemne în cinci biserici, anume în biserica rom.-cat. (germ.), bis. greco-cat. (rusece), în catedrala greco-orient., în bis. Sf. Paraschiva, în bis. evang. și apoi în templul mosaic. Soldații și ofițerii regimentului au participat la serviciul divin, fiind împărțiți în șese grupe poportionale. În biserica catedrală română a servit arhierul, a cântat corul seminarial, ăr predica a ținut-o părintele exarch I. Procopovici. Bisericile și întreg orașul erau împodobite cu stéguri. Intre numeroșele stéguri negru-galbine (ale statului), roșu-albastru (ale țării) și alb-roșu (ale orașului), fâlfaiau și patru stéguri trei-culore românesce, anume două pe otelul „Pajura neagră”, unde avea să descindă A. S. arhierducele Eugen, unul la societatea „Junimea”, pe palatul național, și al patrulea la redacția „Deșteptării”. Două din aceste stéguri au fost depărtate.

Joi s'era lume multă umbla pe strade, așteptând venirea arhierducelui Eugen, care sosi pe la orele 8 și 45 m. La gară arhierducele a fost întâmpinat de o companie de onore, alăsă din cei mai sdraveni feciori ai regimentului, conduși de căpitanul Grosariu.

Apropierea arhierducelui o vesteau bubuitul tunurilor de pe „dealul viei”, care cutremurau văzduhul. Sosit arhierducele pe peronul gării, a primit raportul militar și binevențările diferiților reprezentanți, dând mâna cu maresalul, metropolitul și primarul orașului Cernăuți. Stradele pe unde avea să treacă arhierducele, erau ticsite de lume. Pe piața capitală, începând dela otelul „Pajura neagră” până la biserica catolică, era postată miliția în companii. Arhierducele a intrat în biserica catolică, a înghenunchiat și s'a rugat, apoi s'a întors la hotel „Pajura neagră”.

Ziua de Vineri a fost cea mai însemnată în totă serbarea jubilară. Încă de dimineța piața „Austriei” era plină de lume, așteptând punctul mai important al programului serbărilor, sănțirea stégului regimentului 41. Piața jur împrejur era decorată cu cetină; pe delur se ridicau tribunele pentru privitori, ăr în mijlocul pieții, între patru stîlpi înalți și învâliți cu cununii de brad, se ridică tribuna arhierducelui, ăr în fața acestuia cortul pentru ținerea serviciului divin.

După orele 8 a sosit regimentul. Stégul cel nou al regimentului, deosebit de măndru, a fost așezat în fața cortului între două sentinele în brațele unui ostaș voinic. Arhierducele a sosit pe la 9 ore și după-ce a inspectat regimentul, s'a început liturgia, fiind servită de capelanul militar și încă trei iesuiți. La finea liturgiei stegarul ținea stégul în fața arhierducelui și înghenunchiă la intrarea cortului; toți ofițerii scot săbiile, trîmbițele sună și preotul militar, tămâind stégul, îl sfințese. După ce stégul a fost sfințit de capelanul militar, el a fost supus și proceduri ritului ortodox. După sfințire a urmat baterea țintelor în prăjina stégului. După acesta colonelul regimentului a rostit o cuvîntare înfocată către feciori în toate trei limbile, apoi ostașii jurară pe noul stég. A urmat apoi punerea pietrei fundamentale pentru monumentul, ce se va ridica în amintirea soldaților căduți ai regimentului. După ceremonii au urmat audiențele. Vineri după amădi s'a dat un banchet festiv. S'era pe la 5 ore. piața „Austriei” era ticsită de lume, împărțită în mai multe părți: Români, Ruși, Unguri, Nemți, Poleci etc. fiă-care cu musica lor. Când a sosit arhierducele, mai întâi a intrat între Români. Acestia au cântat imnul poporal, apoi la sunetul musicii naționale au întins o horă în jurul arhierducelui.

Convocare.

Prima filială a reuniunii învățătorescei gr. cat. „Mariana” va ține adunarea sa anuală în 5 Maii st. n. a. c. în localul școlii conf. gr. cat. din *Mititei*, la care să invite P. T. D. D. membrii, precum și toți aceia, ce se interesează de înaintarea învățămîntului poporal.

Programa: 1. La 8 ore a. m. participare în corpore la serviciul divin. 2. Deschiderea ședinței. 3. Alegerea comisiunilor: a) pentru criticarea prelegerilor practice, b) pentru verificarea protocolului. 4. Tractarea numărului „16”, — divisiunea. Lecțiune practică de 1/2 oră, cu elevii școlii l-me, prin un învățător al filialei, ce se va designa prin birou, înainte de începerea adunării. 5. „Italia”, lecțiune practică de 3/4 oră din Geografie, prin învățătorul conf. gr. cat. din *Mititei*, George Sărmeșian. 6.

„Influența creștinismului asupra educațiunii copiilor”, disertațiune de George Ciocărlă, învățător în Parva. 7. Raportul comisiunii critice. 8. Alegerea unui delegat, care are să asiste la esamenele finale a școlilor din comunele aparținătoare acestei filiale, cu finea an. școl. curg., precum și a unui substitut al acestuia, apoi pertractarea scrisorilor emanate dela biroul central al reuniunii, precum și a eventualelor propunerii, insinuate în sensul statutelor. 9. Statorirea locului și timpului pentru adunarea viitoare. 10. Alegerea biroului reuniunii.

Dela Presidiul l-meii filiale a reuniunii învățătorescei gr. cat. „Mariana”.

Năsud, la 20 Aprilie 1901.

Ignatiu Seni, Macedon Linul, președinte. secretar.

NECROLOG. Superioritatea Seminarului teologic gr. cat. din Gherla și corpul profesoral dela preparandia diecesană, cu inima înfrântă de durere anunță încetarea din viață a prefectului de studii și a catechetului preparandial, *Ioan Prădan* cleric absolut, întâmplat în 29 Aprilie 1901 la 8 ore dimineța, în etate de 34 de ani, după suferințe îndelungate. provăcut cu ss. Sacramente. Imormântarea se va ține în 1 Maii la 3. ore d. am., ăra s. liturgie pentru repusul sufletului lui în 3 Maii la 7 ore în capela episcopescă.

Fie-i țărina ușoră și memoria binecuvîntată.

Gherla, la 29 Aprilie 1901.

SCIRI ULTIME.

Londra, 29 Aprilie. Din Capstadt se anunță, că 400 de Buri an atacat 15 km. dela Kroonstad o trupă englesă mai mică. S'a desfășurat o luptă înverșunată, ce a durat 8 ore. *Englesi s'au predat* Burilor, cari-au desarmat și apoi i-au lăsat liberi.

Petersburg, 29 Aprilie. „*Journal de St. Petersburg*” scrie, că sferile guvernamentale rusece apreciază mult înțelepciunea și lărgirea de vederi a lui *Delcassé*, care încă dela începutul încheierii alianței dintre Rusia și Franca a contribuit cu atâta folos la menținerea păcii generale și la buna armonie între puteri.

Belgrad, 29 Aprilie. În urma continuelor escese ale Albanesilor, 40 de familii s'au refugiat până acum pe teritoriul sêrbesc.

Berlin, 29 Aprilie. *Walderssee* telegrafază din Peking cu data de 24 l. c., că patru lupte s'au dat la zidul chinez între colōnele comandate de generalul Keheler și între Chinesii de sub comanda lui Liu. Chinesii au fost respinși și urmăriți dincolo de mur.

Sofia, 29 Aprilie. O fōie de aci primesce scirea, că trupe turcesce au atacat un sat macedonean și iau dat foc. Mai mulți oameni au murit.

Producțiuni și petreceri.

Inteligența română din Avrig va da un concert cu concursul unui grup de clerici din Sibiu în 23 Aprilie st. v. 1901 (St. George) în sala hotelului comunal. Începutul la 8 ore s'era. Prețul de intrare: de persoană locul prim 1 cor 20 bani; locul II. 80 bani; locul ultim 40 bani. Ve-

nitul curat e destinat pentru fondul deja creat „George Lazar“.

Program: 1. „Marș ostășesc“, de N. Popovici. 2. a) „Nu-i...“ de * * *. b) „Tocă“ 3. „Senin și furtună“, de I. Vorobchievici. 4. „George Lazar“, disertațiune de George Tulbure, cleric anul II. 5. „Hora Dorobanților“, de N. Popovici. 6. a) „Sara“ de F. Abt. b) „Vântul suflă“, de I. Dürner. 7. „Hățeșana“, de T. Popovici. 8. „Cisla“, operă ocmioșă cu soli de C. Porumbescu.

După concert joc.

DIVERSE.

Soția lui Louis Botha. Scim, ca rol însemnat jăcă femeile bure în rășboiul

din Africa sudică. Iubirea de libertate le însufleșese ca și pe bărbați și tocmai ca în inimile acestora zace și în inimile lor ura și rășbunarea în contra Englesilor. Dintre femeile bure s'a amintit adesea în timpul din urmă soția comandantului suprem Louis Botha. S'a ăis chiar din parte englesă, că dōmna Botha mijlocesce negocierile de pace între bărbatul său și lord Kitchener. „Gazeta Crucei“ din Berlin scrie următoarele despre această femeie:

Soția lui Louis Botha s'a născut la 1870 în Harrismith (Oranje), unde locuia tatăl său avocatul Emmel. Tatăl ei este nepotul revoluționarului irlandez Emmel Robert, care în 1803, când Anglia purta

rășboiul contra dominațiunii napoleonide, provocă o rășcolă în Irlanda. Rășcolă însă făcū fiasco, Emmel Robert fū prins de Englesi și condamnat la mōrte. Vēduva lui emigră în Africa sudică și s'a stabili în Harrismith. Fiind-că Irlanda e parte constitutivă a Angliei, dōmna Botha e de origine britanică, dēr în vinele ei nu curge sânge engles. Dōmna Botha este o femeie fōrte frumōsă, de o înaltă cultură și se distinge printre femeile bure prin îmbracămintea ei elegantă. În privința patriotismului concurredă cu or-cine, și tocmai pentru această se crede în anturajul lui Krüger, că dēcă dōmna Botha mijlocesce negocierile de pace, atunci ea va propune soțului

sēu condițiunii, cari nu contraăic independenței celor două state bure.

O pădure petrificată. Un fenomen natural fōrte interesant s'a descoperit în Arizona, America de Nord. S'a aflat adecă o pădure, care în decursul timpurilor s'a petrificat cu totul și acum apare ca și cānd ar fi tōtă din piatră de achat. Acestă străformare a causat-o apa minerală, ce se află în teren și care încetul cu încetul a străbătut în lemne și a nimicit toți arborii și plantele. În Denver deja s'a format o societate pe ații cu scop de a valorisa pădurea petrificată.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Nr. 2147—1901.

PUBLICAȚIUNE.

Deōre-ce s'a constatat cu ocaziunea impușcării la doi câni în 9 și 12 Aprilie a. c. turbarea de câni, se dispune în sensul § 68 al art. de lege VII. din 1888, începēnd cu ăia de astăăi, pe întregul teritoriū orășenesc o contumațiā mai departe de câni pentru 40 de ăile; observându-se tot-deodată, cumcā câni provēduți, în sensul § 6 ai statutului de câni, cu botniță au de-a fi conduși afarā de această de frînghie, pe cānd câni de curte sunt de-a se ținē legați.

Nemenținerea acestei publicațiunii sē pedepsece conform §-lui 154 pct. i) al art. de lege VII. din 1888 cu o pedepsă până la 200 cor., pe cānd câni, cari umblă liberi pe stradă, se vor ucide în sensul § lui 183 al ordinațiunii ministeriale pentru eșecutarea amintitei legi, de cālul orășenesc.

Contumațiā această durēzā până inclusiv 22 Maiū a. c.

Brașov, în 13 Aprilie 1901.

426,3—3. Căpitănatul orășenesc.

In Vilegiatura NOU cu încēpere de 1-a Mai st. n. 1901 este deschisă Restaurația ELISIUM a lui SCHMIDT.

La magazinele „Filialei ALBINA Brașov“

se află de vëndare, dela 60 litre în sus

Vin escelent de Moldova.

Informații la: „Filiala Albina“ 2—6, (130).

Intinde norocului mâna! Mulți au fost favorizați de noroc cumpărând un los dela noi! Loterie de classă reg. ung. privil. oferă cele mai bogate șanse de câștiguri. Se începe acuma din nou. Din 100.000 Losuri 50.000 se sorteză cu câștiguri în bani gata. Cel mai mare câștig în cas favorabil 1.000,000 CORÓNE. 1 Premiu 600.000, 1 câștig à 400.000, 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 80.000, 70.000, 2 à 60.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 1 à 25.000, 7 à 20.000, 3 à 15.000, 31 à 10.000, 67 à 5000, 3 à 3000, 432 à 2000, 763 à 1000, 1238 a 500, 90 à 3000, 31700 à 200, 3900 à 170, 4900 à 130, 50 à 100, 3900 à 80, 2900 à 40. Adecă 13 160.000 coróne, Trei-spre-dece milioane 160.000 coróne.

GLÜCKSKALENDER FÜR DAS JAHR 1901. Table with 12 columns (Jan to Dec) and multiple rows of numbers for daily lotteries.

Wann habe ich Geburtstag? Jeder versuche sein Glück mit der an seinem Geburtstage verzeichneten Nummer. In diesem Kalender ist an Jedem Tage des Jahres eine Nummer verzeichnet, welche bei umgehender Bestellung von uns bezogen werden kann, so dass Jedem die Wahl seiner Nummer freisteht. Sollte die Nummer inzwischen vergriffen sein, so senden Ihnen eine ähnliche.

Intreaga întreprindere e pusă sub supravegherea statului. Prețul original al losurilor stabilit după plan Clasa I.: Pentru o optime (1/8) fl. —.75 seu cor. 1.50; pentru un patrar (1/4) fl. 1.50 seu cor. 3.— „ jumătate (1/2) fl. 3.— „ „ 6.—; „ „ întreg (1) fl. 6 — „ „ 12.— se trimet cu ramburs seu pe lângă trimiterea sumei înainte. Liste oficióse se eșpedeză după tragere. Planuri oficióse gratis. Ne rugăm comāde de losuri originale a se trimite direct la noi până în 22 Maiū a. c. A. TÖRÖK & Co. casa de bancă Elisabethring nr. 11. Budapesta, V. Váci-körút 4/a.

Domnului A. TÖRÖK & Co., Budapest. Binevoiti a trimite Losuri originale clasa I. a Loteriei de classă reg. ung. împreuna cu planul oficial. Suma de fl. [] a se lua cu ramburs, ur- [] (Ce nu convine [] mēzā cu mandat postal. [] sē ștergeți).

Pentru morburii de stomac! Celor ce prin recēă, înbuibare, mēncări greu de mistuit, ferbințeli, prea reci, seu viață neregulată și-au tras un morb de stomac și anume: Catar de stomac, cārcei, dureri, mistuire rea, se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulți ani cu efect bun Vinul de burueni (Kräuterwein) a lui Huberth Ullrich. Vinul de burueni este preparat din burueni excelente și vīndecătoare cu vin bun, întărește stomacul și organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură mistuirea rea, și ajută la formarea de sânge sântos. Folosirea vinului de burueni delătură morburile de stomac deja la încēput. De aceea s'a se folosescă de timpuriu. Simptome ca: dureri de cap, răăială, grēță, slăbiciune, vomare, dispare adese-ori după folosirea a câteva sticle de vin de burueni. Constipațiā și urmările ca: neastimpēr, colică, bătaie de inimă, insomniā, congestiune la ficat, splină, hemoroide, se delătură întrehuițând vinul de burueni. Asemenea curățā din stomac materii stricācioșe prin eșirea ușorā la scaun. Slăbiciunea, paliditatea feței, anemia, debilitatea provin adese-ori din mistuire rea și din dispoziție lōnăvicioșā a ficatului. Persōne cari pătinesc de lipsa de apētīt, nervositate, durere de cap, insomnie, tângese cu încetul Vinul de burueni dă impuls puterii de viață, Vinul de burueni excită apētītul, ajută mistuirea și hrănesce, mișcă prefacerea substanțelor, alină nervii excitati și produce vicioșe de viață. — Multime de scrisori de mulțumire confirmă acestea. Vin de burueni se capetă în sticle à 3 cor. și 4 cor. în farmaciile din: Brașov, Săcele, Cristian, Rășnov, Codlea, Țințari, Helchiu, Bōd, Feldiōra, Ilyefalva, Uzon, Magyaros, Nagypatak, Zăgon, Papolecz, Kovászna, Beresnyó, Sepsı-Szt.-György, Bōlön, Nagyajta, Baroth, Miklosvár, N.-Baczon, Zsombor, Darocz, Homorod, Kóhalom, Ugra, Kacza, Zsiberk, Lemnek, Băránykut, Boldogváros, Boholcz, Szásztyukos, Bethlen, Sárkány, Almásmező, Zernest, Törösvár, Vajdarecse, Voila, N.-Sink, Aiud, Panteicu, Kézdivasárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszeben și în tōte farmaciile din orășele mici și mari din Ardeal și din țerile strēine. — Farmaciile din Brașov trimite 3 seu mai multe sticle cu prețurile originale în ori și ce localitate din Austro Ungaria. Sē se ferescă de imitație. Cereți nume Vin de burueni a lui Hubert Ullrich. Vinul de burueni al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 450-0, spirt de vin 100-0, Glicerin 100-0, Vin roșu 210-0, sirop de fragi 150-0, sirop de cireșe 320-0, fincen, anason, rădăcna helen, rădăcni americane, rădăcni de ințian, rădăcni calmus aa. 10-0. Aceste părți constitutive sē se amestecă.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vīnde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepotii.